

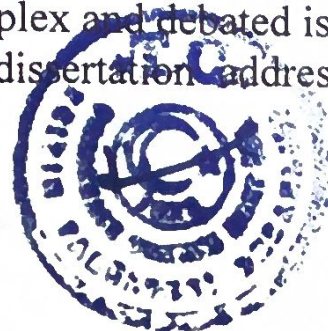
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART UNIVERSITY
FACULTY OF EDUCATION

Reference: Review of the doctoral dissertation written by
Gulzhazira Gabdkarimova

External academic expert's review on the doctoral dissertation
"Semantic and structural correspondence of the original and translated texts
of Abai Kunanbaev's poems" written by
Gulzhazira Gabdkarimova
submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) on the educational
program "8D020302" – Translation Studies (western languages)".

The doctoral dissertation by Gulzhazira Gabdkarimova, entitled "*Semantic and Structural Correspondence of the Original and Translated Texts of Abai Kunanbaev's Poems*", submitted for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) under the educational program 8D020302 – Translation Studies (Western Languages), represents a significant and timely contribution to the field of translation studies, literary translation, and comparative linguistics.

The relevance of the research topic is Abai Kunanbaev's poetic heritage occupies a central place in Kazakh literature and cultural identity, while translations of his works into Western languages (Russian and English) play a crucial role in presenting Kazakh literary thought to the global academic and cultural community. The problem of preserving semantic depth, stylistic nuance, and structural features of poetic texts in translation remains one of the most complex and debated issues in contemporary translation studies. In this regard, the dissertation addresses an

important scholarly gap by systematically analyzing the semantic and structural correspondence between the original poems of Abai and their translated versions.

The dissertation demonstrates a clear and well-formulated research objective, supported by logically structured research tasks. The author successfully defines the object and subject of the study, chooses appropriate research methods, and consistently applies them throughout the analysis. The theoretical framework is based on classical and modern theories of translation, semantics, stylistics, and poetic discourse. The author shows a solid command of both Kazakh and Western scholarly traditions in translation studies, which strengthens the academic credibility of the research.

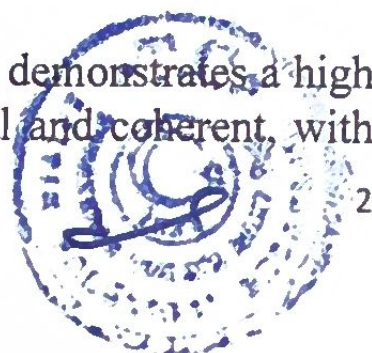
One of the notable strengths of the dissertation is its comprehensive methodological approach. Gulzhazira Gabdkarimova employs comparative, semantic, structural, and contextual analyses, allowing for a multidimensional examination of poetic translations. This approach enables the author to reveal subtle shifts in meaning, imagery, rhythm, and syntactic organization that occur during the translation process. The analytical chapters are well-structured, and the examples selected from Abai's poems and their translations are relevant, illustrative, and convincingly interpreted.

The scientific novelty of the research lies in the systematic classification of semantic and structural transformations identified in the translated versions of Abai's poems. The author not only describes translation discrepancies but also explains their linguistic and cultural motivations. The dissertation offers valuable insights into how translators negotiate between semantic equivalence and poetic form, particularly when translating culturally marked concepts, metaphors, and philosophical reflections characteristic of Abai's poetry.

The practical significance of the dissertation should also be emphasized. The research findings can be effectively used in university courses on translation studies, literary translation, comparative linguistics, and Kazakh literature in translation. Moreover, the conclusions and analytical models proposed by the author may serve as methodological guidelines for practicing translators working with poetic texts, especially those translating from Kazakh into Western languages.

The author deserves particular recognition for maintaining a delicate balance between critical objectivity and cultural empathy. Rather than merely cataloguing errors or losses, the researcher strives to understand the underlying causes of translational gaps – whether due to lack of cultural equivalents, translator's background, or editorial pressures. In doing so, the dissertation promotes a constructive dialogue between source and target cultures, and between authors and translators.

The dissertation is written in a clear academic style and demonstrates a high level of scholarly culture. The structure of the work is logical and coherent, with

well-balanced chapters and substantiated conclusions. The bibliography reflects a wide range of authoritative sources in both original and translated languages, indicating thorough engagement with existing research.

This is a well-structured, methodologically sound, and theoretically rich dissertation that makes a significant contribution to the fields of translation studies, comparative literature. It combines empirical rigor with cultural sensitivity and offers concrete, applicable insights for both academics and practitioners.

In conclusion, the doctoral dissertation by Gulzhazira Gabdkarimova is a complete, independent, and methodologically sound research work that meets all the requirements for PhD dissertations in the field of Translation Studies. The author has demonstrated a high level of theoretical knowledge, analytical competence, and academic maturity. The dissertation's results are reliable, well-argued, and contribute meaningfully to the development of translation studies.

The work clearly meets the standards required for the award of the Doctor of Philosophy (PhD) on the educational program "8D020302" – Translation Studies (western languages)".

Recommendation: Highly recommended for defense and publication.

Prof. Dr. Dinçay KOKSAL

Head of Foreign Language Department

ЧАНАККАЛЕ ОНСЕКИЗ МАРТ УНИВЕРСИТЕТИ

БІЛІМ БЕРУ ФАКУЛЬТЕТИ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың докторанты

Габдкаримова Гулжазира

**«8D02302 – Аударма ісі (батыс тілдері)» мамандығы бойынша
философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған
«Абай өлеңдері түпнұсқа және аударма мәтіндерінің
мағыналық-құрылымдық сәйкестігі» атты
диссертациялық жұмысына сыртқы сарапшы**

ШІКІРІ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың докторанты Габдкаримова Гулжазира «8D02302 – Аударма ісі (батыс тілдері)» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін ұсынылған «Абай өлеңдері түпнұсқа және аударма мәтіндерінің мағыналық-құрылымдық сәйкестігі» атты диссертациялық жұмысы аударма ісі, көркем аударма және салыстырмалы лингвистика салаларына елеулі әрі өзекті үлес қосады.

Зерттеу тақырыбының өзектілігі Абай Құнанбаевтың ақындық мұрасы қазақ әдебиеті мен мәдениетінде басты орын алуымен айқындалады. Оның шығармаларының батыс тілдеріне (орыс және ағылшын) аударылуы қазақ әдебиеті әлемдік академиялық және мәдени қауымдастыққа таныстырылуы шешуші рөл атқарады. Поэтикалық мәтіндерді аудару барысында олардың семантикалық тереңдігін, стилистикалық және құрылымдық ерекшеліктерін сақтау мәселесі қазіргі аударма ісіндегі ең күрделі бағыттардың бірі болып отыр. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыс Абайдың түпнұсқа өлеңдері мен олардың аудармаларының мағыналық және құрылымдық сәйкестігін жүйелі түрде талдау арқылы маңызды ғылыми зерттеудің орнын толтырады.

Зерттеу жұмысы логикалық тұрғыдан құрылымдалған зерттеу міндеттерімен қамтамасыз етілген және нақты тұжырымдалған мақсат қойылған. Автор зерттеу нысаны мен пәнін дәл анықтап, тиісті зерттеу әдістерін дұрыс тандайды және оларды талдау барысында нақты қолдана алған. Жұмыстың теориялық негізі аударма, семантика, стилистика, құрылым және поэтикалық дискурс салаларындағы классикалық әрі заманауи теорияларға сүйенеді. Автор аударма ісіндегі қазақстандық және батыстық ғылыми еңбектерді қарастырғанын көрсетеді, бұл зерттеудің академиялық сенімділігін арттыра түседі.

Диссертациялық жұмыстың маңызды жақтарының бірі-оның жан-жақты әдіснамалық тәсілдерді қолданыуында. Гулжазира Габдкаримова поэтикалық аудармаларды жан-жақты зерттеуге мүмкіндік беретін салыстырмалы, семантикалық, құрылымдық және контекстік талдауларды қолданады. Бұл тәсіл авторға аударма процесінде орын алатын мағынадағы, бейнелеудегі, ырғақтағы және синтаксистік жағынан өзгерістерді ашуға мүмкіндік береді. Аналитикалық тараулар жақсы құрылымдалған, Абай өлеңдерінен және олардың аудармаларынан алынған мысалдар өзекті, иллюстрациялық және сенімді түрде түсіндірілген.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы Абай өлеңдерінің аударылған нұсқаларында анықталған семантикалық және құрылымдық қайта құрулардың жүйелі талдануында жатыр. Автор аудармадағы сәйкессіздіктерді сипаттап қана қоймай, олардың тілдік және мәдени жақтарын да түсіндіреді. Диссертациялық жұмыста аудармашылардың семантикалық эквиваленттілік пен поэтикалық форма арасындағы, әсіресе Абай поэзиясына тән мәдени таңбаланған ұғымдарды, метафораларды және философиялық рефлексияларды аудару кезінде қалай көрсетілгені туралы құнды түсініктер берілген.

Диссертациялық жұмыстың практикалық маңыздылығы да өте зор. Зерттеу нәтижелерін университет қабырғасында және жалпы аударма ісі, көркем аударма, салыстырмалы лингвистика курстарында тиімді пайдалануға болады. Сонымен қатар, автор ұсынған тұжырымдар мен аналитикалық модельдер поэтикалық мәтіндермен жұмыс жасайтын, әсіресе қазақ тілінен батыс тілдеріне аударатын аудармашыларға арналған әдістемелік нұсқаулық бола алады.

Автор сыни объективтілік пен мәдени эмпатия арасындағы тепе-теңдікті сақтай білгенін ерекше атап өткен жөн. Зерттеу жұмысында, аударылған еңбектерде жіберілген қателіктерді жай ғана көрсетумен шектелмей, зерттеуші аудармадағы олқылықтардың түпкі себептерін ашуға ұмтылады, олар мәдени баламалардың жеткіліксіздігіне, аудармашының тәжірибесіне байланысты болуы мүмкін екенін көрсете алды. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыс түпнұсқа және аудармаларын қабылдаушы, сондай-ақ автор мен аудармашы арасындағы диалогтың дамуына ықпал етеді.

Диссертациялық жұмыс академиялық стильде жазылған және ғылыми талаптың жоғары деңгейін көрсетеді. Жұмыстың құрылымы қисынды және дәйекті, қойылған мақсат, оны шешуге нақты міндеттер, тараулары мен негізделген тұжырымдары бар. Библиография түпнұсқа және аударылған тілдердегі беделді дереккөздердің кең ауқымын көрсетеді, бұл бар зерттеулермен мұқият өзара әрекеттесуді көрсетеді.

Бұл зерттеу жұмысы аударма ісі, абайтану және салыстырмалы әдебиет салаларына елеулі үлес қосатын, құрылымы жүйелі, әдіснамалық тұрғыдан негізделген әрі теориялық жағынан мазмұнды еңбек болып табылады. Ол эмпирикалық дәлдікті мәдени сезімталдықпен үйлестіріп, практик мамандар үшін де нақты әрі қолданбалы маңызы бар тұжырымдар ұсынады.

Қорытындылай келе, Габдкаримова Гулжазира «Абай өлеңдері түпнұсқа және аударма мәтіндерінің мағыналық-құрылымдық сәйкестігі» атты диссертациялық жұмысының мазмұны «8D02302 – Аударма ісі (батыс тілдері)» мамандығы бойынша PhD философия докторы дәрежесін алу үшін диссертацияға қойылатын талаптарға сай келеді, диссертациялық кеңесте қорғауға ұсынылады және «8D02302 – Аударма ісі (батыс тілдері)» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алуға әбден лайық деп есептеймін.

Ұсыныс: диссертациялық жұмыс қорғауға және жариялауға ұсынылады.

/қолы қойылған/ /мөр бар/

Профессор, Дичай Коксал

Шетел тілі кафедрасының меңгерушісі